

عنوان مقاله:

نقش گردش و ردسپهر زیرین پرفشار عربستان در بارش ایران

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های جغرافیای طبیعی، دوره 48، شماره 4 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 19

نویسندگان:

مصطفی کریمی - استادیار دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

فرامرز خوش اخلاق - استادیار دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

سعید بازگیر - استادیار دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران

مهناز جعفری - دانشجوی دکتری آب و هواشناسی سینوپتیک، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

تغییرات الگوهای گردش جوی به تغییر رژیم بارش منجر میشود و رهاورد آن تنوع آب وهوایی، همچون ترسالیها و خشک سالیها، است. بنابراین، با توجه به اینکه یکی از پارامترهای مهم در شرایط پیش گفته نایکنواختی در انتقال و تزریق رطوبت به سامانههای بارانزای ایران است، در این پژوهش با رویکرد انتقال رطوبت در ایجاد بارش، با بهرهگیری از دادههای ساعتی ارتفاع ژئوپتانسیل تراز ۸۵۰ ه.پ در دوره زمانی (۲۰۱۰-۲۰۰۰)، با تفکیک مکانی ۱×۱ درجه قوسی مرکز پیشبینیهای میانمدت اروپا (ECMWF)، و با استفاده از تحلیل خوشهای به روش همبستگی چگونگی رفتار مکانی پراترفاع عربستان در انتقال رطوبت بررسی شد؛ سرانجام، پنج الگوی بزرگ گردش به دست آمد. نتایج نشان داد رفتار مکانی-زمانی پراترفاع عربستان، همچون جابه جایی شرقی- غربی، شمالی- جنوبی، و حتی کشیدگی هسته مرکزی آن، در تزریق و انتقال رطوبت و به تبع آن بارش بر روی ایران نقش بسزایی دارد. همچنین، توزیع مکانی بارش در سطح ایران به موقعیت مکانی، شکل، و پهنه گردشی این پراترفاع بستگی دارد. به طور کلی، پراترفاع عربستان در فصول سرد، با ایجاد جریانهای جنوب- جنوب غربی، تاثیر فراوانی در رطوبت و بارش در ایران دارد. فراوانی بالا (کم) وقوع سالانه الگوی نوع دوم این پرفشار همراه با بارش زیاد (کم) دریافتی ایران بوده است.

کلمات کلیدی:

ارتفاع ژئوپتانسیل، انتقال رطوبت، تحلیل خوشهای، همبستگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1298707>

